

Cesta

1
2008

KŘEŠŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 5 Kč

Modlitba	3
Exodus aneb Přeházené listy Bible.....	4
Osobnost měsíce.....	6
Biblická jména	7
Setkání s andělem.....	8
Tajná řeč	10
Výtvarně-literární soutěž.....	12
Učíte se anglicky?	13
Soutěž o tři knihy	14
Rostliny v Bibli	15
Písnička.....	16

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
 Distribuce: A.L.L. production s. r. o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
 tel.: 234 092 851, e-mail: predplatne@predplatne.cz
 Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, přímo s distributorem.
 Ilustrace: J. Sigmundová, V. Švejdová, J. Kostelecký, A. Dudek
 a archiv časopisu Cesta
 Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Pane Bože,
děkuji ti za krásné Vánoce.
Děkuji za spoustu dárků,
které jsem dostal.
Ale chtěl bych tě poprosit o jednu věc.
Prosím tě, nešlo by udělat větší mráz,
aby byl na našem rybníku led?
Já jsem totiž dostal brusle, víš?
Předem děkuji.
Amen.

Na str. 11 si můžete jako vždy ověřit, zda jste správně seřadili přeházené odstavce příběhu a získali tak pořadí písmenek do tajenky.

5. Odchod z Egypta

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Pokračujte v cestě dál. Zvedni svou hůl nad moře a to se rozestoupí, takže přejdete moře suchou nohou.“ Mojžíš udělal, jak Hospodin řekl, a skutečně se moře rozestoupilo. Izraelský národ se vydal na další cestu a Hospodin v oblakovém sloupu šel tentokrát za nimi, aby je oddělil od egyptského vojska. **(P)**

Tak zvítězil Hospodin nad Egyptány a ukázal jim i Izraelcům svou velikou moc. Všichni Izraelci v něj nyní věřili a věřili i Mojžíšovi, který je vedl. Bohužel tato víra netrvala dlouho. **(U)**

Když Izraelci odcházeli z Egypta, bylo jich velmi mnoho. Jen izraelských mužů bylo šest set tisíc, k tomu ženy, děti a přimíšený lid. S sebou vedli i obrovská stáda. Celkem v Egyptě jejich národ strávil čtyři sta třicet let. Pospíchali co nejrychleji pryč, ale Hospodin je vedl oklikou přes poušť, aby se vyhnuli boji s Pelištejci. Ukazoval jim cestu – ve dne jako sloup oblakový, po setmění jim svítil jako sloup ohnivý, takže mohli pokračovat v cestě i v noci. **(S)**

Zavolal si Mojžíše a Árona a přímo jim nařídil, že mají ihned s celým izraelským národem odejít z Egypta. Egyptané se tak báli dalších pohrom, že naléhali na Izraelce, aby odešli co nejrychleji. Dokonce jim na jejich žádost vydali i své šperky, přesně jak to Hospodin řekl. Izraelci tedy vzali ještě nevykynuté těsto, nestihli si ani pořádně zabalit a pospíchali pryč. **(A)**

Když nastala půlnoc, pobil Hospodin všechny prvorozené Egyptány, bohaté i chudé, nevynechal ani prvorozeného syna faraónova. Všichni naříkali a konečně i faraón poznal, že Hospodinova moc je větší než jeho. **(Č)**

Egyptané pronásledovali Izraelce i po mořském dně. Hospodin způsobil v jejich vojsku zmatek. Kola jejich vozů se polámala a bylo obtížné je ovládat. **(Ě)**

Když se blížili k Rákosovému moři, řekl Hospodin Mojžíšovi, aby se utábořili. „Egyptané proti vám vyrazí s vojskem. Nebojte se však, já vás ochráním

a ukážu Egypťanům svou moc.“ Opět se splnilo, co Hospodin řekl. Sotva byli Izraelci z dohledu, faraón zase zapomněl na velikou moc Hospodina a popadla ho zlost. Rozhodl se pronásledovat Izraelce se svou armádou. S vozy taženými koňmi je brzy dohonil. **(K)**

Když viděli Izraelci blížící se faraónovu armádu, popadl je strach. Když pak byli již všichni Izraelci na druhém břehu, vztáhl Mojžíš zase ruku nad moře a voda se vrátila na své místo. Celé egyptské vojsko bylo pohřbeno pod hladinou moře. **(CH)**

Mojžíš je však uklidňoval: „Nebojte se, Hospodin Egypťany přemůže. Bude bojovat za vás a vy se na to budete jenom dívat. To, co uvidíte dnes, už nikdy v životě nespatříte!“ **(S)**

Začali vyčítat Mojžíšovi, že měli raději zůstat v Egyptě. „Vyvedl jsi nás ven jen proto, abychom nyní zemřeli tady v poušti! Chceme se raději vrátit do otroctví, než tady umřít!“ **(E)**

František KŘIŽÍK (* 6. 7. 1847 Plánice u Klatov, + 22. 1. 1941 Stádlec u Tábora) - **český elektrotechnik, vynálezce a podnikatel**

Cesta „českého Edisona“ mezi největší postavy naší technické historie nebyla nijak snadná. Pocházel z velmi chudých poměrů, na studiích se udržel jen za cenu nejtěžších obětí. Nesložil dokonce ani maturitu, neboť neměl peníze na povinnou taxu. Naštěstí jej však osvícený profesor Zenger přijal na techniku i bez maturity, důvěřuje jeho talentu.

První vynález učinil Křižík už jako železniční úředník při telegrafní službě. Týkal se signalizace na železnici. Rychle následovaly další objevy a Křižík se začal stávat známým. Skutečný úspěch mu přinesl patent na podstatné zdokonalení obloukových lamp, oceněný na elektrotechnické výstavě v Paříži roku 1881 první cenou.

Nelze zapomenout jeho zásluh na elektrickém osvětlení Národního divadla, ale skutečnou popularitu mu přinesla pražská Jubilejní výstava 1891. Provedl celé osvětlení, slavnou světelnou fontánu a pro návštěvníky postavil první pražskou elektrickou pouliční dráhu z Letné na výstaviště. Byl také první, a do dneška takřka jediný, kdo se v pražských ulicích projížděl v elektromobilu vlastní konstrukce.

V Čechách zřídil řadu elektráren, mezi Tábořem a Bechyní vybudoval již v roce 1903 první plně elektrifikovanou dráhu v Rakousku-Uhersku. Závod, který F. Křižík založil, nese jeho jméno dodnes. A spolu s Křižíkem jméno české elektrotechniky proslavila celá řada dalších nadaných teoretiků, techniků i podnikatelů - Karel Domalíp, E. Kolben, Čeněk Daněk a mnozí další.

Lot (Gn 11,31; Gn 13. kap. a 19. kap.) – synovec Abrahama, který s ním putoval do zaslíbené země. Když nebylo dost místa pro jejich stáda, rozešli se – Lot si vybral úrodnou nížinu a usadil se ve městě Sodoma. To však bylo po nějaké době Hospodinem zničeno jako trest za hříšnost svých obyvatel. Pouze Lota a jeho nejbližší rodinu se Abrahamovi podařilo zachránit.

Lában (Gn 24,29 a dále od 29. kap.) – bratr Rebeky, Jákobovy matky. Jákob se k němu uchýlil, když utíkal před pomstou svého bratra Ezaua. Sloužil Lábanovi mnoho let, aby se mohl oženit s jeho dcerou Ráchel.

Lea (Gn 29,23) – Lábanova starší dcera, kterou Istí dal za ženu Jákobovi ještě před mladší Ráchel. Obě sestry spolu soupeřily o Jákobovu přízeň.

Lévi (Gn 35,23) – syn Jákobův a Lein, vzešlo z něj jedno z pokolení Izraele – Lévijsi.

Lukáš – autor jednoho ze čtyř evangelií, pocházel ze syrské Antiochie.

Lazar (L 16,19-31) – chudák z podobenství o boháči a Lazarovi.

Lazar (J 11,1-44) – Ježíšův přítel, bratr Marie a Marty, kterého Ježíš vzkřísil z mrtvých.

Lydie (Sk 16,14) – obchodnice s purpurem z Filip, která uvěřila v Krista a hostila ve svém domě apoštola Pavla a jeho průvodce.

Ahoj děti! Já jsem Kašpar. No nesmějte se, já se tak opravdu jmenuji. To víte, v naší době byla trochu jiná jména, než máte vy dnes. Už jste o nás možná slyšely – o mně a dvou mých starších přátelích Melicharovi a Baltazarovi. Vydali jsme se před více než dvěma tisíci let na dlouhou cestu do židovské země, kde se měl narodit nový král. Cestu nám ukazovala zářivá hvězda. I když je to už dávno, moc dobře si na tu cestu pamatuji. Nejpodivuhodnější bylo samozřejmě setkání s tím malým miminkem a jeho rodiči, jako dnes však vidím i ostatní události našeho putování. Dnes bych vám chtěl vyprávět o jedné z nich, totiž o naší návštěvě královského dvora v Jeruzalémě. Pozval nás tam král Herodes, když se dozvěděl, kam putujeme.

Na mnoha místech jsme byli považováni za významné osoby, proto nás toto pozvání nijak zvláště nepřekvapilo. Když nám Herodes udělil audienci, chovali jsme se zdvořile a uctivě, nikoliv však vystrašeně či podlézavě. Upřímně řešeno, Herodes se mi vůbec nelíbil a moje nedůvěra se měla brzy potvrdit.

„Tak vy hledáte nového židovského krále? Také toužím ho spatřit. Rád bych se mu také šel poklonit,“ pronášel s úlisným úsměvem, kterému jsem však vůbec nevěřil.

„Už jste ho viděli? Už se narodil? Prý se to má stát v Betlémě.“ Herodes jen těžko ovládal své vzrušení.

Melichar mu klidně odpovídal – tak, aby jej nemohl urazit, zároveň však neprozradil víc, než bylo nezbytně nutné. Bylo jasné, že jsem nebyl jediný, kdo králi nedůvěřoval. Pravda je, že se nebylo čemu divit. Stačilo podívat se, jak král žil – kolem sebe přepych, jeho služebníci však měli v očích strach z jeho prchlivosti a krutosti.

„Milý králi, je mi líto, že ti nemůžeme dát přesné informace, ale víme jen tolik, co ty – že se v tomto roce má ve vaší zemi zrodit nový král. Vydali jsme se jej hledat, dosud jsme ho však nenašli.“

„Až ho najdete, přijdete mi říci, kde je?“ ptal se Herodes takovým tónem, že to vlastně ani nebyla otázka.

„Dobrá,“ odpověděl Baltazar, poklonili jsme se a otočili se k odchodu.

U brány mne však někdo zatahal za lem pláště. „Promiňte, pane,“ šeptal hlas za mými zády. Když jsem se ohlédl, spatřil jsem malého chlapce, zřej-

mě jednoho z Herodových sluhů. „Jmenuji se Benjamin, pane, vyslechněte mne, prosím.“ Jeho oči prozrazovaly, že jde skutečně o vážnou věc.

„Pojď s námi, Benjamine,“ řekl jsem okamžitě a ukryl jej za svým pláštěm. Rychle jsme spěchali k hostinci, kde jsme se ubytovali.

„Tak co máš na srdci, chlapče?“ zeptal jsem se Benjamina, jakmile jsme za sebou zavřeli dveře. „Pane, snažně vás prosím, nevracejte se do Jeruzaléma, až malého krále najdete. Herodes je strašně zlý. Náhodou jsem slyšel, jak se se svými rádci domlouvá, že až zjistí, kde to dítě je, pošle své vojáky, aby jej zabili!“

„Já to tuším,“ pravil jsem. „Poslyš, Benjamine, moc ti děkujeme za varování. Ovšem mám teď o tebe trochu strach. Nehrozí ti trest, když král zjistí, že jsi s námi mluvil? Nechceš jít raději s námi?“

„Děkuji, pane, jste velice laskavý, já se ovšem musím vrátit, mám v paláci staré rodiče, musím se o ně postarat.“

A byl pryč. Ubohý chlapec. Později jsme se dozvěděli, že Herodovi jeho špehové skutečně o našem setkání řekli. Krutý král jej nechal zbičovat tak silně, že rány nepřežil. Obětoval za malého Ježíše život. Věřím, že jej vzal k sobě do nebe.

Jana Krajčířková

Patrně každý, komu je kolem deseti let, touží mluvit tak, aby tomu dospělí nerozuměli. Pak je možno plánovat různé schůzky, výlety, utkáni a sdělovat si nejtajnější tajemství bez jakýchkoliv obav. Také mě v onom věku zaujala tato myšlenka. A jako na zavolanou jsem potkal kamarádku Cilku Lukášovou, která mě nenadále takto oslovila: „Nanga zdangar, kangam jdenges?“ Hned jsem pochopil, že už je to tady, a Cilka mně ihned ochotně vysvětlila podstatu této tajné řeči. Tady je:

Když slovo tvoří jen jedna slabika a končí samohláskou, přidá se k němu „ng“ a na konci se opakuje tatáž samohláska. Příklady: „já“ se řekne „ján-gá“, „ty“ – „tyngy“. Končí-li slovo souhláskou, ta se odtrhne, k obnažené samohlásce se opět přidá „ng“, samohláska se opakuje a souhláska se přidá na konec. Příklady: „les“ se řekne „lenges“, „vůz“ se řekne „vũngũz“. Když je slovo delší, rozdělí se na slabiky a u každé se postupuje stejně jako u jednoslabičného slova. Příklady: „televize“ se řekne „tenge lenge vingi zenge“; „vrána lita“ – „vrángá nanga língí tángá“. Poněkud obtížnější to je, končí-li slabika slabikotvornou souhláskou „r“ nebo „l“, ale při pilném cvičení se to zvládne. Příklad: „vtrhl sem tygr“ se řekne „vtrngr hlngl sengem tyngy grngr“. Předložky „v“, „s“, „k“ a „z“ se připojují k následujícímu slovu. Příklad: „v horách“ se řekne „vhongo rángách“; „s námi“ se řekne „snángá mingí“; „k lesu“ se řekne „klenge sungu“; „z dálky“ se řekne „zdángál kyngy“.

Stačí několik hodin samovýuky a tajnou řečí lze plynně hovořit. Nedá se zapomenout ani po dlouhém vyhnanství ze země dětství.

Nakonec praktická ukázka:

Známa písnička

**Kočka leze dírou, pes oknem,
nebude-li pršet, nezmoknem –**

zní v tajné řeči takto:

**Kongoč kanga lenge zenge dínjí rounkou,
penges ongok nengem,
nenge bungu denge lingi prngr šenget,
nenge zmongok nengem.**

Přeji vám mnoho zdaru při sdělování tajemství všeho druhu.
Anga hongoj!

Zdeněk Svoboda

A já se, děti, přidám s výzvou: máte-li také nějakou takovou tajnou řeč, se kterou byste se chtěli pochlubit ostatním, pošlete nám v ní dopis (a třeba ani nemusíte posílat klíč, váš dopis můžeme otisknout jako soutěž pro ostatní čtenáře, zda se jim podaří jej vyluštit)!

Moc se těšíme na všechny vaše tajné vzkazy!

Jana Krajčíříková

V tomto čísle otiskujeme další obrázky, oceněné v soutěži nazvané „Kdo je můj bližní“. Jsou od Jožina Farkase a Adély Siudové, kteří se zúčastnili v kategorii 10-13 let.

14. Vánoce – Narození Ježíše

Jednou přišel anděl k mladé židovské ženě Marii a řekl jí: „Staneš se matkou Božího Syna.“ Nebyla ještě vdaná. Když Josef, který se s ní chtěl oženit, zjistil, že je těhotná, myslel si, že miluje jiného muže, a rozhodl se, že se jí vzdá. Ale anděl ho také navštívil a všechno mu vysvětlil. A tak se vzali. Kvůli sčítání lidu museli jít do Betléma, kde se Josef narodil. Přišli pozdě, proto pro ně nebylo nikde místo na spaní, kromě chléva. Narodilo se zde děťátko, které dostalo, jak anděl řekl, jméno Ježíš. Marie jej položila do jeslí. Andělé oznámili pastýřům, že se v Betlémě narodil Boží Syn a náš Spasitel, a oni se na něj přišli podívat, poklonit se mu a přinést mu své dárky.

15. Three Kings (Magi)

When Jesus was born, three wise men from the East came to Jerusalem and asked: “Where is he who has been born king of the Jews? We have seen his star on the East and have come to worship him.” When Herod the King heard this, he was troubled. He summoned the wise men secretly and told them: “Go and search for the child, and when you have found him bring me word, that I may come and worship him too.” Then they continued their way and the star went before them, till it came to rest over the place where the child was. They rejoiced with a great joy. They entered a house and saw the child with Mary, his mother. They fell down and worshipped him and offered him gifts: gold and frankincense and myrrh. And being warned in a dream not to return to Herod, they departed to their own country by another way.

Slovíčka:

summoned secretly	tajně povolal
bring me word	oznamte mi
came to rest	zastavila se
rejoiced	zaradovali se
gold	zlato
frankincense	kadidlo
myrrh	myrha
being warned	jsouce varování

Tříkrálová osmisměrka

V	J	B	S	R	A	P	Š	A	K
E	E	A	E	A	Ž	T	J	Í	Y
K	S	L	N	CH	O	E	S	R	Š
A	E	T	B	I	S	T	A	E	C
D	D	A	S	L	M	D	A	R	C
I	O	Z	E	E	O	Y	D	L	Y
D	R	A	Ě	M	T	U	R	N	Z
L	E	R	B	V	M	Ř	D	H	O
O	H	N	Y	S	H	Ž	I	Í	A
B	O	Ž	Í	M	É	L	T	E	B

Baltazar
 Betlém
 Boží
 cesta
 dary
 Herodes
 hvězda
 jesle

kadidlo
 Kašpar
 Melichar
 mudrc
 myrha
 sen
 Syn
 tři
 velbloud

Blahopřejeme výhercům listopadové soutěže (tajenka: Odpočinek):

Adrian Ferenc a Denisa Bejdáková z Kojetína

Karolína Nováčková z Prahy 2

Hořčice

Kdo by neznal párek s hořčicí? Tato pochutina nesmí chybět u žádného táboráku, používá se však i do mnoha jiných receptů. Hořčice je jednou z nejstarších kořenících a léčivých bylin. Psané prameny potvrzují, že byla známá už starým Řekům, Egypťanům, Indům i Římanům jako konzervační a léčebný prostředek. Například k dušené zelenině se drtilo hořčičné zrno s rozinkami a mandlemi na pastu. Hořčice podporuje trávení,

preventivně působí proti rakovině a prý i proti nachlazení. Hořčičné semínko přidáváme do nálevu při zavařování zeleniny (hlavně okurek) či hub.

Rostlina je to poměrně nenápadná, se žlutými květy a s malými nenápadnými semeny. Právě tohoto faktu využil Ježíš v některých svých podobstvích. Již v minulém čísle, když jsme mluvili o moruši, připomněli jsme si verš z L 17,6: „Kdybyste měli víru jako zrnko hořčice, řekli byste této moruši: ‚Vyrvi se i s kořeny a přesaď se do moře‘, a ona by vás poslechla.“ A Matouš jde ještě dál. V Mt 17,20 čteme: „Amen, pravím vám, budete-li mít víru jako zrnko hořčice, řeknete této hoře: ‚Přejdi odtud tam‘, a přejde; a nic vám nebude nemožné.“

Velmi známé je potom Ježíšovo podobenství o hořčičném zrnku: „Království nebeské je jako hořčičné zrno, které člověk zasel na svém poli; je sice menší než všechna semena, ale když vyroste, je větší než ostatní byliny a je z něho strom, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích“ (Mt 13,31-32; podobně též L 13,19 nebo Mk 4,31).

I z nepatrného semínka mohou vyrůst veliké věci.

Tři má - go - vě od vý - cho - du z Kri -
 sta se tě - ki při - cho - du. Ra -
 duj se vše - cko stvo - ře - ní z Kri -
 sta Pá - na na - ro - ze - ní, a -
 le - lu - ja, a - le - lu - ja!

2. A hvězda jasná z výsosti
vede je v noční temnosti.
Raduj se atd.

3. Tři pohané první byli,
kteří v Krista uvěřili.
Raduj se atd.

4. Hle, nesou důkaz pro víru,
zlato, kadidlo a myrhu.
Raduj se atd.

5. Nám, Kriste, tvoje zrození
dává velké potěšení.
Raduj se atd.

6. My, Pane, darů nemáme,
proto ti srdce své dáme.
Raduj se atd.

7. Dej, Kriste, žítí v radosti,
u Boha býti v milosti.
Raduj se atd.

8. Nuž, chválen budiž Hospodin,
s ním svatý Duch i Boží Syn.
Raduj se atd.

